

τὸν χρονογράφον, βαπίσας τὸν γάλλον βασιλέα εἰς τὸ πρόσωπον ἐκυρίευσεν μίαν σημαίαν ἐν τῇ ἡττῇ ταύτῃ. Μετ' αὐτοῦ ἡγωνίσθησαν πολλάκις ὁ Γιλβέρτος τοῦ Μοτπενσιέρ, ὁ Ὄβινὸς καὶ Τριβούλκης, ἀλλὰ δὲν ἐνίκησαν πάντοτε. Ταχὺς εἰς τὸ ἀποφασίζειν, τολμηρὸς εἰς τὸ περιφρονεῖν τοὺς κινδύνους, ἐνθαρρύνει τοὺς ἱππότες αὐτοῦ διὰ τοῦ παραδείγματος αὐτοῦ. Προκειμένου νὰ διαδῶσι ποταμὸν, νὰ κυριεύσῃσι ὀχυρὰν θέσιν, νὰ στήσωσιν ἐνέδραν, οὐδέποτε διστάζει, καὶ τὸ παράδειγμα αὐτοῦ καθίστησι τοὺς στρατιώτας αὐτοῦ ἥρωας. Ἀμερικανῶν περὶ τοῦ ἀγῶνος, ὑπὲρ οὗ μάχεται, συντάσσεται τοῖς Γάλλοις. Λουδοβίκος ὁ Β' καλεῖ αὐτὸν εἰς Γαλλίαν, λαμβάνει μεγάλας παρ' αὐτοῦ ἐκδουλεύσεις κατὰ τῶν Ἰσπανῶν, καὶ Γολζάλθος ὁ ἐκ Κορδούης διορίζει αὐτὸν διοικητὴν τῆς Γενούης, καὶ δίδωσι τὸ ὄνομα κόμητος τῆς Ἀκίνης καὶ τῆς Ῥόκκα-Σέκκα. Παραχρῆμα ὁ Μαξιμιλιανὸς λαμβάνει τοῦτον παρὰ τοῦ Λουδοβίκου Β', καὶ ἀποστέλλει εἰς Φλανδρίαν κατὰ τοῦ κόμητος Ἐγμόντου καὶ πρὸς ἀνάκτησιν τῶν χωρῶν ὅσας ἐκεῖνος ἐκστρατεύων κατὰ τῆς Βενετίας ἀφῆρσε παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν εἰς Ἰταλίαν ἐπιστροφὴν, ὅτε Μερκούριος ὁ Βούας καταπυρρίθει σῶμα τριακοσίων Τούρκων, διατελούντων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς δημοκρατίας. Μετὰ Φραγκίσκου τοῦ Α' μετέσχε τῆς ἐν Μαρινιὰν μάχης φονεύσας τετρακοσίους ἐχθροὺς, κυριεύσας δὲ ἕξ τηλεβόλα καὶ ἕξ σημαίας. Ἀλλὰ παραχρῆμα προσέρχεται καὶ πάλιν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Βενετίας, κυριεύει τὸ Λόδι, πολιορκεῖ τὴν Πεστσίεραν, καταμερίζει σῶμα ἐκ πεντακοσίων πεντήκοντα Ἑλλήνων, ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Βόκαλη, ὅστις μόνος διαφεύγει τὴν καταστροφὴν, ἐν δὲ Βερβίνη καὶ Βρεκίᾳ νέαν αἶρεται δόξαν διὰ νέων στρατιωτικῶν κατορθωμάτων.

Οὕτως, ἄσημος ποιητὴς, ἄνευ ἀρετῶν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἄνευ φυσικῆς ἐμπνεύσεως διεξωγράφησεν ἡμῖν τὸν ἥρωϊκὸν καὶ καταπληκτικὸν βίον τῶν περιδόξων ἐλλήνων μισθοφόρων, ὧν τὸ δραστήριον, τὸ θάρρος, τὴν τόλμην, τὴν ἀφοσίωσιν ἐξύμνησαν διὰ γενικῶν χαρακτήρων ὁ Βέμβος, ὁ Φίλιππος Κομνὴν καὶ ὁ Γεχαρδίνος. Ὅ,τι δὲν μανθάνομεν ἐκ τῆς γενικῆς ἱστορίας, τοῦτο εἰς χρονογράφος ἀνελίσσει πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν διὰ στίχων, καὶ μετ' ἐπαγωγῆς ζωηρότητος παρίστησι ἡμῖν τὸν Μερκούριον Βούαν ὡς ἀπόγονον τοῦ Πύρρου. Ἀλλ' εἰς τὸν νεώτερον στρατιώτην δὲν ἀνάγεται διὰ γενεαλογίας ἀμέσου καὶ ἀδιαφιλονεικίτου εἰς τὸν περίφημον τῆς Ἡπείρου βασιλέα, ἐτήρησεν οὐδὲν ἥττον τὸν χαρακτήρα τούτου.

ΒΥΡΩΝΟΣ

II ΜΗΣΟΣ.

*II

Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΣΥΝΤΡΟΦΟΙ ΤΟΥ.

ΑΙΣΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

I.

Πόσον τερπνὰ ἦσαν τοῦ Τουβανάι τὰ ἄσματα, καθ' ἣν ὥραν ὁ ἥλιος πρὸς τὸν κοράλλινον καταβαίνει ὄρμον.

« Δεῦτε, ἔφαλλον αἱ νεάνιδες, δεῦτε πλανηθῶμεν ὑπὸ τὰς τερπνοτάτας τῆς νήσου σκιάς. Δεῦτε ἀκούσωμεν τῶν πτηνῶν τὸ κελάδημα ἢ φάσσα θὰ γογγύζῃ εἰς τοῦ θάσου τὰ βάθη, ὡς ἡ φωνὴ τῶν θεῶν μας. Θὰ δρέψωμεν τὰ ἐπὶ τῶν τάφων φυόμενα ἄνθη, ἐπειδὴ ταῦτα ἐκεῖ πρὸ πάντων ἀναθάλλουσιν, ἐνθα πολέμιστοῦ κεφαλὴ ἀναπύεται. Θὰ καθήσωμεν, ὅπως ἀπολαύσωμεν τοῦ λυκόφωτος τὴν ἡδύτητα. Θὰ ἴδωμεν τὴν γλυκεῖαν σελήνην, ἀνὰ μέσον τοῦ φυλλώματος τῶν δένδρων διαλάμπουσιν, καὶ κείμενοι ὑπὸ τὰς σκιάς τῶν μεθ' ἡδονῆς μελαγχολικῆς τὸν θρηνώδη τῶν κλάδων τῶν ψίθυρον θ' ἀκούσωμεν! ἢ μᾶλλον εἰς τὴν ἀπορρώγα ἀναβρίχθιντες ἀκτὴν, θὰ ἴδωμεν τὰ κύματα μανικῶς κατὰ τῶν γιγαντωδῶν τοῦ πελάγους βράχων παλαίοντα, οἵτινες ἀντωθαῦσιν αὐτὰ πρὸς τὰ ὀπίσω ἐν εἴδει στηλῶν ἀφρωδῶν. Πόσον τὰ πράγματα ταῦτα εἶναι ὠραῖα! Εὐτυχεῖς ὅσοι τὸν θόρυβον καὶ τοὺς μόχθους τοῦ βίου ὑπεκφυγόντες, θεῶνται σκηναί, ἐνθα τοῦ ὠκεανοῦ μόνον ἡ πάλῃ ὑπάρχει. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς οὗτος, ἡ μεγάλη αὕτη κυανόχρους λίμνη, ἐρωτικῶς ἔχων πρὸς τὰς ὥρας ταύτας, ὑπὸ τὰς γλυκείας τῆς σελήνης ἀκτῖνας τὴν φρίσσουσαν ταπεινοῦ χαίτην του!

II.

« Ναὶ, θὰ δρέψωμεν τοῦ τάφου τὸ ἄνθος, ἔπειτα θὰ παρασκευάσωμεν συμπόσιον τοιοῦτον, οἷον ἐν τοῖς τερπνοῖς αὐτῶν ἄλλεσι τὰ πνεύματα παρασκευάζουσιν. Εἴτα θὰ κολυμβήσωμεν εὐθύμως διὰ μέσων τῶν ἀναπηδώντων κυμάτων ἐπὶ τέλους θ' ἀπλώσωμεν ἐπὶ τῆς μελανῆς γλῶσσης τὰ ὕγρά καὶ στίλβοντα μέλη μας διὰ βαλσαμώδους μεμυρωμένα ἐλαίου, θὰ πλέξωμεν στεφάνους ἀπὸ τῆς κατοικίας τῶν νεκρῶν συλλαγέντας καὶ θὰ κοσμήσωμεν τὰς κόμης δι' ἄνθων εἰς τὰς τέφρας τῶν ἀνδρείων ἀναφνέντων. Ἀλλ' ἴδου ἡ νύξ ἐπῆλθε. Τὸ ἐσπερινὸν σύνθημα μᾶς ἀνακαλεῖ· ὁ ἦχος βο-νουμένων χορδῶν πρὸς τὸ πέρας ἀντηχεῖ τῆς οδοῦ μετ' ὀλίγον αἱ ἀῖδες τοῦ χοροῦ θὰ ἐκτείνωσιν ἐπὶ τῶν λειμώνων τῶν ἐορτῶν τὰς σπινθήροβόλους

λάμψεις των, ἡμεῖς δὲ θ' ἀναπολήσωμεν τὴν μνή-
μην τῶν εὐδαιμόνων καὶ λαμπρῶν ἐκείνων ἡμε-
ρῶν, αἵτινες ὑπῆρξαν πρὶν ἢ ὁ Φιτζί τοῦ πολέμου
ἐμφυσήσῃ τὴν κόγχην, πρὶν ἢ τὰ πλήρη πολε-
μίων ἀκάτια ἔλθωσι νὰ δηώσωσι τὰ παράλια μας.
Φεῦ! παρ' αὐτῶν τοῦ ἀνθους τῆς νεολαίας τὸ
αἶμα χύνεται, παρ' αὐτῶν οἱ ἀγροὶ ἡμῶν ὑπὸ
ἀγρίων καλύπτονται ἀκανθῶν· ἐνεκεν αὐτῶν
ἠγνοήθη ἢ ἐλησμονήθη παντάπασιν ἡ ἐξαίρετος
ἐκείνη εὐτυχία τοῦ πλανᾶσθαι μόνην ἔχουσα
συνοδίαν τὴν σελήνην καὶ τὸν ἔρωτα. Λοιπὸν!
Ἔστω! μᾶς ἐδίδαξαν αὐτοὶ τοῦ ῥοπάλου τὴν χρῆ-
σιν, μᾶς ἐδίδαξαν μὲ βροχὴν βελῶν νὰ καλύπτω-
μεν τὴν πεδιάδα· ὥς θερίσωσιν ὅ,τι ἔσπειραν!
Ἀλλὰ τὴν νύκτα ταύτην ἔς χαρῶμεν· αὐριον
ἀναχωροῦμεν· πλήξατε τοῦ χοροῦ τὸν ῥυθμόν!
μέχρι στεφάνης τὰ ποτήρια πληρώσατε! μέχρι
τελευταίας ρανίδος ὥς κενώσωμεν ταῦτα! Δυνα-
τὸν ν' ἀποθάνωμεν αὐριον· ἐνδυσθῶμεν τὰ θερινὰ
ἡμῶν ἐνδύματα· περιζωσθῶμεν τὸ λευκὸν βάπ-
πα, ὥς τὸ τοῦ ἔαρος μέτωπον, διὰ πυκνῶν στέ-
ψωμεν τὰ μέτωπά μας στεφάνων καὶ περὶ τὸν
τράχηλόν μας ὥς λάμψωσιν, ὥσπερ περιδέριον, τοῦ
χουννὶ οἱ κόκκοι· ἢ ζωηρὰ χρώσις των εὐάρεστον
ποιεῖ ἀντίθεσιν πρὸς τὴν ἀμυρὰν τῶν μελαγχροί-
ων στηθῶν μας στιλπνότητά.

III.

Ἡ δὲ ὁ χορὸς ἐταλείωσεν. . . Ἐν τούτοις
κάτι ἀκόμη ὑπολείπεται! στῆθι! μὴ τοσοῦτον
ταχέως ἀποστερήσῃς τὸ φιλικὸν μεϊδιάμα· αὐριον
ἀναχωροῦμεν, ἀλλ' οὐχὶ τὴν νύκτα ταύτην. . .
ἢ νύξ αὕτη εἰς τὴν καρδίαν ἀνήκει, ἐτοιμάσατε
ἀκόμη τοὺς στεφάνους ἐκείνους, κατόπιν τῶν
ὑποίων γλυκυθύμως θὰ στενάξωμεν· ὦ νέαι τοῦ
ἐπεράστου Λικοῦ γόησαι· πόσον ἐπαφροδίτους
ἔχετε τὰς μορφάς! πόσον αἰσθήσεις ἀπασαί
τὰ πλήρη μὲν ἡδυπαθείας ἐκτιμῶσι κάλλη σας,
ἀλλὰ καὶ ἰσχύος πλήρη, ὅπως τὰ ἀνθη, τὰ ἀπὸ
τῶν κορυφῶν τῶν βράχων μας τὸ ἰσχυρὸν ἄρωμά
των λίαν μακρὰν ἐπὶ τὸν ὠκεανὸν ἀποπέμπον-
τα. . . Καὶ ἡμεῖς ἐπίσης τὸν Λικοῦ μέλλομεν νὰ
ἐπισκεφθῶμεν. . . Ἀλλὰ . . . ὦ καρδιά μου! τί
λέγω . . . αὐριον ἀναχωροῦμεν!

IV.

Ταῦτα ἦσαν τὰ ἄσματα, τοιαύτη ἡ ἀπὸ τῶν
ὀχθῶν ἐκείνων ἀναπεμπομένη ἁρμονία, πρὶν ἢ
αἱ αὖραι ὠθήσωσιν ἐκεῖ τῆς Εὐρώπης τὰ τέκνα.
Οἱ κάτοικοι εἶχον βεβαίως καὶ ἐλαττώματα, ὅσα
ὅμως αὕτη ἡ φύσις κυοφορεῖ· τὰς ἐλλείψεις των
παρῆγεν ἡ βαρβαρότης· ἡμεῖς ὅμως; ἡμεῖς ἔχο-
μεν συγχρόνως ὅ,τι αἰσχροὺς ὁ πολιτισμὸς κέκτη-
ται, μεθ' ὅλης τῆς ἀγρίας θηριωδίας ἀναμειγμέ-

νον, τοῦ στίγματος τούτου τῆς τοῦ ἀνθρώπου
πτώσεως. Τίς ποτε δὲν εἶδε τῆς ὑποκρισίας τὸ
κράτος, ἔνθα τοῦ Ἄβελ αἱ προσευχαὶ μετὰ τῶν
ἔργων συγκιρνῶνται τοῦ Καὶν; Ἀρκεῖ ν' ἀνοίξῃς
τὸ παράθυρον, ὅπως ἴδῃς τὸν ἀρχαῖον κόσμον
μᾶλλον τοῦ νέου διεσθαρμένον. . . ἀλλὰ καὶ ὁ
τελευταῖος οὗτος εἶναι ἀνάξιος τοιοῦτου ὀνόματος,
ἐξαίρεσις τῶν χωρῶν, ὅπου ἡ Κολομβία δύο τρέ-
φει διδύμους γίγαντας, τέκνα τῆς ἐλευθερίας κατὰ
τὰς χώρας ἐκείνας, ἔνθα τὸ Κιμβόρασον, τὰ τι-
τάνεια περιφέρων βλέμματά του ἐπὶ τοῦ ἀέρος,
τῆς γῆς καὶ τῶν κυμάτων, οὐδένα ἀνακαλύ-
πτει δοῦλον.

V.

Οὕτω δικαιωνίετο ἡ παράδοσις, ὅτε τῶν νεκρῶν
ἡ δόξα μόνον διὰ τῶν ἀτμάτων ἀνεζωπυρεῖτο, ὅτε
ἡ δόξα οὐδὲν ἄλλο κατέλειπεν ἔπίσω αὐτῆς ἵχνος,
ἢ τὸ θεῖον σχεδὸν τῶν ἁρμονιῶν ταύτων γόητρον·
ἀγνωστα ὑπῆρχον τὰ τὸν σκεπτικὸν πείθοντα χρο-
νικὰ, ἢ ἱστορία, κατὰ τὴν πρώτην αὐτῆς ἡλι-
κίαν, μόνην δι᾿ ἑαυτὴν εἶχε τὴν ἁρμονίαν. Οὕτως
ὁ Ἀχιλλεὺς τῇ παιδικῇ ἡλικίᾳ κρατῶν μετὰ χει-
ρας τοῦ Κενταύρου τὴν λύραν, ἐμάνθανε νὰ γίνῃ
κρείττων τοῦ ἰδίου πατρὸς. Τῶντοι αἱ ἀπλαῖ ἀρ-
χαίου λυρικοῦ μέλους στραφαί, ἀπὸ τοῦ ὕψους
ἀντηχοῦσαι βράχου πρὸς τῶν κυμάτων τὸν ῥόθον
ἢ πρὸς τοῦ ῥύακος τὸ κελάρυσμα συγχεόμεναι καὶ
τὰς ἡχοὺς ἐξεγείρουσαι τοῦ ὄρους, πλειότερον κέ-
κτηνται κράτος παρὰ καρδίαις εἰλικρινέσι καὶ εὐ-
συγκινήτοις, παρὰ πάντα τῶν ὑπὸ τοῦ πολέμου
καὶ τῆς τύχης ἐνδουμένων τὰ τρόπαια· ἐκεῖναι
μὲν πλήρες ἀσκοῦσι θελγητρον, ἐνῶ τὰ ἱερογλυ-
φικὰ οὐδὲν εἰσιν ἄλλο, ἢ ὑποκείμενον, ἐφ' οὗ ὁ
μὲν φιλόσοφος μελετᾷ, ὁ δὲ σοφὸς ὀνειροπολεῖ·
ἐκεῖναι μὲν ἔχουσι τὴν ιδιότητα τοῦ ἀρέσκειν, ἐνῶ
τῆς ἱστορίας τὰ τεύχη οὐδὲν ἄλλο, ἀλλ' ἡ κό-
πωσιν μόνον εἰς τὸν ἀναγνώστην προξενοῦσι. Τὸ
χωρικὸν ἄσμα εἶναι ὁ ἀρχέγονος, ὁ πρωϊμώτερος
βλαστὸς, ἐξ ὅτων ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ αἰσθήμα-
τος ἀνεφύησαν. Τοιοῦτον πάντως ἦν τὸ ἄγριον
ἄσμα (διότι τὸ ἄσμα πρὸ πάντων εἰς τοὺς ἀγρίους
ἀρέσκει) ὅφ' οὗ οἱ ἀρχαῖοι λαοί, ἐν ἐρημίαις διαι-
τώμενοι, ἐνεπνέοντο, καθ' ὃν χρόνον ἦλθον νὰ ἐπι-
σκεφθῶσι καὶ κατακτήσωσι τὸ ὑπόλοιπον τῆς
Εὐρώπης. Τοιοῦτοι εἶναι ἀκόμη πανταχοῦ, ὅπου
οὐδεὶς ἐχθρὸς ἦλθε τὸν πολιτισμὸν ἢ τὴν κατα-
στροφὴν φέρων· ἀπτεται τῆς καρδίας· τί δὲ
πλειότερον νὰ ἐνεργήσωσι δύνανται ὅλης τῆς
ἡμετέρας ποιήσεως αἱ ἐπιτηδεύσεις;

VI.

Λί γλυκεῖται λοιπὸν τῆς μελωδίας ταύτης συμ-
φωνίαι, τὴν ἡδυπαθῆ διέκοπτον τοῦ αἰθέρος σι-

γῆν, ἥδεῖαν μεσημβρινὴν ἀνάπαυλαν ἐν ὥρᾳ θέρους· ἡμέρας τροπικῆς τοῦ Τονδινάϊ· ἦν ἡ ὥρα τοῦ ἔτους, καθ' ἣν πᾶν ἄνθος εἶχεν ἀνοίξει, καθ' ἣν βαλσαμώδους ὁσμῆς ἡ ἀτμοσφαῖρα πληροῦται. Τοιαύτη τις πνοὴ ἤρχιζεν ἀνακινουῖσα τὸν φοίνικα, αὐρατις ἀκόμη σιωπηλὴ ἡρέμα τὴν θάλασσαν ὑπεκύμαινε καὶ ἐδρόσιζε τὸ σπήλαιον, ὅπου ἡ ὥραία ἐκάθητο ψάλτρια παρὰ τὸν νεκρὸν ξένον, τὸν μύησαντα αὐτὴν εἰς τοῦ ἔρωτος τὰς δλεθρίους ἡδονάς. . . Ναὶ δλεθρίους, ἐπειδὴ αὗται εἶναι πικτοδύναμοι πρὸς τὰς καρδίας καὶ πρὸς ἐκείνας ἐν πρώτοις, αἵτινες ἀγνοοῦσιν ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ παύσῃ τις τοῦ ἐρᾶν, πρὸς ἐκείνας, αἵτινες ὑπὸ καινῆς τηχόμεναι φλογὸς τέρπονται, ὡς οἱ μάρτυρες ἐπὶ τῆς ἐπικηδείου πυρᾶς των, ἐπὶ τοσοῦτον ἀρηρημέναι ὑπὸ τῆς ἐκστάσεως, ὥστε ἡ ζωὴ οὐδεμίαν παρέχει ἀγαλλίαν ἱκανὴν νὰ συγκριθῇ πρὸς τὴν τέρψιν, ἣν τοιοῦτος διεγείρει θάνατος· καὶ ἀποθνήσκουσι τῶνόντι· ἔρχονται νὰ συγχωνευθῶσι μὲ τὴν ἀνωτέραν ἐκείνην ὑπαρξιν, ἥτις εἰς πάντα ἡμῶν τὰ ὄνειρα, ὡς χεῖμαρρος αἰδίου ἔρωτος παρίσταται.

VII.

Ἐν τῷ σπηλαίῳ ἐκείνῳ ἐκάθητο ἡ θελκτικὴ τῆς ἐρήμου κόρη, γυνὴ ἥδη ἕνεκα τῆς ἀναπτύξεως τοῦ σχηματισμοῦ της, καίτοι παιδίον ἕνεκα τῆς ἡλικίας, εἰς τοῦλάχιστον κρίνη τις κατὰ τὰς τῶν ψυχρῶν μακροκλιμάτων ιδέας, ὅπου ἐκτὸς τοῦ ἐγκλήματος, οὐδὲν ἄλλο ὀριμάζει ταχέως· παρθένος ἐν παρθενικῷ κόσμῳ καὶ ὡς αὐτὸς, ἀφελὴς καὶ καθαρὰ· ὥραία, φίλεως, πρωΐμως ἀναπτύχθεῖσα, μαύρη ὡς νύξ. . . νύξ ἀστεροπληθὴς, ἡ ὡς σπήλαιον σκοτεινόν, δι' ὅλων τῶν κρυστάλλων του διαλάμπον· ὀφθαλμοὶ ὅλην διάλεκτον, ὅλον γόητρον ἐκφράζοντες· σῶμα. . . Τὸ τῆς Ἀφροδίτης ἐπὶ τῆς ἐπιφανεῖας τῆς ἀβύστου, ἐντὸς τῆς κόγχης της φερομένης, ὑπὸ σμήνους δὲ κυκλουμένης ἐρώτων· ἡδυπαθὴς, ὡς τοῦ ὕπνου ἡ προσπέλασις, καὶ ἐν τούτοις πλήρης ζωῆς, ἐπειδὴ διά πυρος ἐρυθρότης τὰς ὑπὸ τῶν τροπικῶν πυρῶν μελανοβαφεῖς παρειάς της διαπερῶσα, ἀντικαθίστη τὸν λόγον· αἶμα, φλέγοντος ἡλίου προῖδον, τὸν τράχηλον καὶ τὰ στήθη της ἐχρωματίζει, διὰ τοῦ μελάγχρου δέρματός της φωτεινὴν διαχέον χροίαν, πρὸς τὴν τοῦ κοραλλίου παραπλησίαν, τὴν τὸ ἀμαυρὸν ἐρυθραίνουσαν κύμα καὶ τὸν δῦτην πρὸς τὰ πορφυροβαρῆ προσελκύουσαν ἄντρα του. Τοιαύτη ἦν ἡ κόρη ἐκείνη τῶν μεσημβρινῶν θαλασσῶν. Ὅλην τῶν κυμάτων τῆς θαλάσσης ἐκείνης τὴν ἐνεργητικότητά κεκτημένη, ὡσεὶ ἀκάτιον, ἔφερεν ἐν αὐτῇ τὴν εὐδαιμονίαν ἐκείνην, ὅς ἡγάπα, τότε μόνον θλιβομένη, ὅταν αἱ ἡδοναὶ αὐτῶν ἐμειοῦντο·

ἡ θρασεῖα καὶ διάπυρος ἀλλ' εἰλικρινὴς καρδίᾳ της ἠγνόει ἄλλην, παρὰ τὴν ἣν ἐχορήγει ἡδονήν· ἡ ἐλπίς αὐτῆς οὐδέποτε ἐπὶ τῆς πείρας ἐστηρίζετο, τῆς ψυχρᾶς ταύτης Λυδίας λίθου, ἡ ἀνιὰ τῆς ὁποίας ἐπιρροὴ τὰ πάντα ἀποχρωματίζει· δὲν ἐφοβεῖτο τὸ κακόν, ἀγνοοῦσα αὐτὸ, ἡ, μανθάνουσα, λίαν ταχέως. . . τάχιστα ἐλητμόνει. Τά τε μειδιάματα καὶ τὰ δάκρυα ἀντιπαρῆλθον ὑπεράνω αὐτῆς, ὅπως αὖραι λεπταὶ ὑπεράνω διαπνέουσι λίμνης, στιγμιαίως μὲν βυτιδοῦσαι, ἀλλ' οὐδέποτε τὸ κάτοπτρον αὐτῆς θρᾶύουσαι· διότι ἐκ τοῦ πυθμένος τῶν ἄντρων της αἱ πηγαὶ τῶν ὁρέων ἀδιαλείπτως τὴν στιλπνότητα τῆς ἡσύχου αὐτῆς ἀνανεοῦσιν ἐπιφανεῖας, ἐκτὸς εἰς πλουτώνειος ἐπελθὼν κλόνος, πρόρριζον τὴν πηγὴν ἀνασπᾶσθαι, βαρυνώσθαι δ' εἰς τὴν ἄβυσσον τὰ κύματα καὶ μεταποιήσθαι τὰ ζῶντα αὐτῆς ὕδατα εἰς ὄγκον ἀδρανῆ, ὑποπτον ἐρημίαν βορβορώδους τεχνόους. . . Τοιαύτην ἄρα γε τὴν νεαρὴν ἀγρίαν ἀναμένει μοῖρα; . . . Ἄ! αἱ αἰῶνοι τῆς τύχης περιπέττειται ταχύτερον ἀκόμη τὴν ἀνθρωπότητα πλήττουσιν, ἢ ὅσον τὸ ἐπίλοιπον τῆς φύσεως μέρος· πίπτων ὁ ἄνθρωπος, οὐδὲν ἀλλ' ἢ τὴν εἰς τοὺς κόσμους ἐπιφυλαττομένην ὑπέχει τύχην, ἀλλ' ἂν τοῦλάχιστον τὴν δικαιοσύνην ἐπὶ γῆς ἀσκῇ, τὸ πνεῦμα μετέωρον θὰ πτερυγίσῃ ὑπεράνω τῶν συντριμμάτων τοῦ σύμπαντος.

VIII.

Ἐκεῖνος δὲ τίς εἶναι; . . . Τέκνον τῆς ἄρκτου, νεανίας γλαυκόφθαλμος, γεννηθεὶς ἐν νήσοις μάλλον μὲν γνωστάς, ἀλλ' οὐδὲν ἥττον ἀγρίαις. Εἶναι ὁ ξανθὸς τῶν Ἑβριδῶν υἱὸς, ὅπου τὰ δινύθεντα τῆς Bentland μυκῶνται κύματα. Ἀναλινιζόμενος ὑπὸ ἀνέμων ὁρμητικῶν, τέκνον τῆς θουέλλης κατὰ τε τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν, ἔχων διηνεκῶς ὑπὸ τὰ νεαρά βλέμματά του τὰ ἀφρόντα τοῦ ὠκεανοῦ κύματα, ἀπὸ τῆς πρώτης ἐκείνης τοῦ βίου του περιόδου, ὡς πατρίδα τὴν ἄβυσσον ἐθεώρησεν· ἐν αὐτῇ διεῖδε τὸν γίγαντα, εἰς ὃν τοὺς νεανικοὺς στοχασμούς του νὰ ἐμπιστευθῇ ἠδύνατο, τὸν σύντροφον τῶν ἐρημικῶν κατὰ τοὺς βράχους περιπάτων του, τὸν μόνον τῆς νεότητος αὐτοῦ μένταρα· νέος, ἄφροντις ἄφινε τὸ ἀκάτιον νὰ πλανᾶται τυχαίως παύγων τῶν ἀνέμων καὶ τῶν κυμάτων, εὐχαρίστως ἑαυτὸν ἐπιτρέπων εἰς τῆς τύχης τὴν ἰδιοτροπίαν. Διαπαιδαγωγηθεὶς ἐν τοῖς μύθοις τῆς πατρίδος γῆς, ὁδὸς εἰς τὸ πιστεύειν τῆς εὐδαιμονίας τὴν ἀπόλαυσιν, ἀλλ' οὐδὲν ἥττον καρτερικὸς εἰς τὸ πάσχειν, τὰ πάντα εἶχεν ἀποπειραθῇ, πλὴν τοῦ ἀπελπισμοῦ. Ὑπὸ τὸν τῆς Ἀρχβίας οὐρανὸν ὁ τολμηρότερος θ' ἀνεδείκνυτο τῶν φλογερῶν αἵμων της νομάς· θὰ ἡψή-

φει τὴν δίψαν καρτερικῶς ὡς ὁ Ἰσμαήλ, ἐποχοῦ-
μενος εἰς τὸ τῆς ἐρήμου πλοῦν του· παρὰ τὰς
τῆς Χιλῆς ὄχθας θὰ ἦτο ὁ μεγαλοφρονέστερος τῶν
χλασικῶν· ἐπὶ τῶν τῆς Ἑλλάδος ὁρέων, Ἑλλήν
ἐν ἀπαύστῳ ἀνταρσία διατελῶν· ὑπὸ σκηνὴν,
Ταμερλάνος· ἀλλ' εἰς πρὸς θρόνον ἀνετρίφετο,
ἀναμφιβόλως κακὸς θὰ ἐχρημάτιζε βασιλεύς.
Τρόντι· ἡ αὐτὴ ψυχὴ, ἥτις θὰ ἦτο ἱκανὴ τὴν πρὸς
τὴν ἐξουσίαν νὰ διατάμη ὁδὸν, εἰς ἀπ' ἀρχῆς τύχη
ἐν τῇ πορφύρᾳ ἐγκατεστημένη, μόνον ἐν ἑαυτῇ
τοῦ λοιποῦ τροφὴν εὐρίσκει, οὐδὲν ἄλλο αὐτῇ
ὑπολείπεται ἢ τὸ πρὸς τὰ ὀπίσω χωρῆσαι, τὸ
ὁρμηθῆαι πρὸς τὰς ὁδύνας, ἐν αὐταῖς τὴν ἡδονὴν
ἐκζητοῦσα. Ἐκ τῆς αὐτῆς πνευματικῆς δυνά-
μεως, εἰς τῆς εἰς Νέρων προέκυψεν, τὸ αἶσχος ἐκεῖνο
τῆς Ῥώμης, ἀπὸ ταπεινοτέρως ἀφορμηθεὶς κοι-
νωνικῆς θέσεως, ἀλλὰ χρηστῆς τυχὼν ἀγωγῆς τῆς
καρδίας, διεμορφώθη ὁ ἐνδοξος τοῦ πρώτου συνώ-
νυμος *), οἷονεὶ περιφανὴς τις ἀντίθεσις! Ἄλλ'
ἀν συγκωρήσωμεν εἰς τὸν πρῶτον τὰ ἴδια ἐλατ-
τώματα, ἀν παραδεχθῶμεν ὅτι ταῦτα ἀτομικὰ
ἦσαν τῆς φύσεως αὐτοῦ προϊόντα, ἄνευ θρόνου,
ἐφ' οὗ, ὡς ἐν θεάτρῳ, νὰ ἐπιδεικνύη αὐτὰ, πόσον
ἀσήμεντα θὰ ἐφαίνοντο!

IX.

Μειδιᾶς, ἀναγνώστη! Πρὸς τοὺς ἐκ προκαταλή-
ψεως τὰ πράγματα ἐρευνῶντας, αἱ συγκρίσεις αὐ-
ταί πιθανῶς θὰ φανῶσι φιλόδοξοι, συνδεόμεναι μετ'
ἀκατανομάστου ὄντος, ὑπερ οὐδὲν ἔσχε κοινόν,
οὔτε πρὸς τὴν δόξαν, οὔτε πρὸς τὴν Ῥώμην, τὴν
Χιλήν, τὴν Ἑλλάδα, ἢ τὴν Ἀραβίαν. Ὑπομειδιᾶς!
ἔστω· προτιμότερον τοῦτο, παρὰ νὰ στενάζῃς. Καὶ
ὁμως ἡδύνατο κατὰ πάντα τοιοῦτος νὰ γείνη· ἦν
ἀληθῶς αὗτος εἰς ἄνθρωπος, ἐν τῶν πνευμάτων
ἐκείνων, ἅτινα ὑπερίπτανται πάντων, καὶ ἅτινα
αἰετοῦται ἐν τῇ ἐμπροσθοφυλακῇ καθορῶνται, ἥρως
πατριώτης, ἡ δεσποτικὸς ἀρχηγός, καθιστῶν ἐν
δόξῳ ἡ πενθηφοροῦν ἔθνος τι, γεννημένος ὑπὸ οἰω-
νοὺς ἀνυφοῦντας ἢ ταπεινοῦντας ἐπέκεινα πάντοτε
παντὸς ὅ,τι δύναται τις συγκεχυμένως νὰ διαβλέ-
ψῃ. Ἀλλὰ ταῦτα προφανεῖς εἰσι· βεμβασμοί· ἐν-
ταῦθα δὲ τίς ἦν πράγματι αὗτος; ἀνθηρὸς τις ἔφη
βος, ναύτης ἀντάρτης, ὁ ξανθὸς Τορκίλ, ἐλευθέρως
ὡς ὁ ὠκεανός, ὁ σύζυγος τῆς νεάνιδος τοῦ Του-
βονάϊ.

X.

Καθήμενος παρὰ τὴν Νέβαν εἰσεῖτο τὰ κύματα
... τὴν Νέβαν, ἥτις ἀνακέσον τῶν παρθένων τῆς
νῆσου ἐλαμπεν, ὅπως τὸ ἡλιοτρόπιον ἐν τῷ μέσῳ

*) Ὁ ὕπατος Νέρων ὁ νικητὴς τοῦ τε Ἀσδρούδα
καὶ τοῦ Ἀννίβα.

τῶν ταπεινῶν διαλάμπει ἀνθέων, καταγωγῆς ὑψη-
λῆς (ἐξέως μελλούσα νὰ προκαλέσῃ τὸ μειδίημα
φίλου τῆς ἐπιστήμης τῶν οἰκοσίων, ζητοῦντος
νὰ ἴδῃ τῶν ἀγνώστων τούτων νῆσιν τὰ οἰκογε-
νειακὰ σήματα). . . . Κατήγετο εἰς ἀρχαίας γε-
νεᾶς ἀνδρείων καὶ ἐλευθέρων ἀνθρώπων, ἱπποτῶν
γυμνῶν, ἀγρίαν ἐχόντων εὐγένειαν, ὧν ὁ χλοερὸς
τύμβος κατὰ μήκος ὑφούται τῆς παραλίας· καὶ ὁ
σὸς δὲ, ὦ Ἀχιλλεῦ! . . . τὸν εἶδον . . . ὁ σὸς οὐ-
δὲν τι πλειότερον εἶναι. Ἡμέραν τινὰ ξένοι ἦλθον
ἐντὸς εὐρέων σκαφῶν, διὰ πυρφόρων ἐζωσμένων
κεραυνῶν, στεφανουμένων δὲ διὰ δένδρων γιγαντι-
αίων, ὑψηλοτέρων παρὰ τοὺς φοίνικας, ἅτινα ἐν
εὐδίᾳ μὲν ἐφαίνοντο ἐντὸς τῆς ἀβύσσου ἐρρίζω-
μένα, ἀλλ' ὅτε οἱ ἄνεμοι ἐξηγείροντο, ἐφαίνοντο
ἀναπτύσσοντα πλατείας πτέρυγας, ὡσεὶ νέφη ἐπὶ
τοῦ ὀρίζοντος φεύγοντα, οἱ ξένοι περιέφερον ἐπι-
δεικνύοντες μακρὰν τὴν ἰσχύν των, ἐνώπιον δὲ
τῶν κυμαίνοντων τούτων πόλεων, καὶ τὰ κύ-
ματα αὐτὰ ἤπτον ἐλεύθερα ἐφαίνοντο. Ἡ Νέβα
λαβοῦσα τὴν κώπην ὤθησε τὴν εὐστροφον πιρό-
γαν τῆς ἀνὰ μέσον τῶν κυμάτων, ὡς ὁ ῥέννος ἐν
τῇ μέσῳ τῶν χιόνων ἀναπηδᾷ, ἐπιφάουσα τὴν
λευκάζουσαν τῶν ὑφάλων κορυφὴν, ἐλαφρὰ, ὡς
νηρηὶς ἐπὶ τῆς πλωίμου κόγχης τῆς. Ἐρχεται
νὰ ἴδῃ καὶ ἐκ τοῦ σύνεγγυς θαυμάσῃ τὴν γιγαν-
τώδη τρόπιδά, τὴν ἀπὸ κύματος εἰς κύμα τὸν βα-
ρὺν ἀνυφοῦσαν ὄγκον τῆς· ἡ ἄγκυρα ἐρρίφθη, ἡ
ναῦς ἔμεινεν ἀκίνητος κατὰ μήκος τῆς παραλίας,
δίκεν λένοντος μεγάλου εἰς τὸν ἥλιον ἀποκοιμη-
θέντος, ἐνῶ περίξ αὐτοῦ ὡς σμήνος μελισσῶν ἐν-
τὸς τῆς χαίτης τοῦ βομβυζουσῶν, ἀνάρητοι πε-
ριεδινοῦντο πιρόγαι.

ΜΑΞΙΜΟΥ ΤΟΥ ΜΑΡΓΟΥΝΙΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΒ'.

Τῷ ἐν λαβεστάτῳ ἐν ἱερειῶσιν Ἰωάννῃ τῷ
Ἀρμύκῃ, Μάξιμος ὁ Μαργούνιος εὖ
πράττειν.

Καὶ τίς λοιπὸν δικαίως ἐπὶ τῷ φιλικῷ λειποτα-
ξίῳ ἐξαιρήσεται σε γραφῆς; πότερον γὰρ οὐδὲν εἶθι
τὰ καθ' ἡμᾶς, καὶ ἡς πάλαι ποτὲ παρ' ἡμῖν ἡμεοί-
ρησας τῶν καλῶν ὁποιεσθῶν προπαιδείας ἐπελάθου
ὁλοτελῶς, ἢ τοσούτοις διανοχλῇ πραγμάτων ἐπι-
φορτίσμασιν, ὡς μὴδ' ἂν τοῦτο γοῦν ἐπιγρύξαι ἡ-
μῖν, τῷ Μαξίμῳ εὖ πράττειν; ἴσθι ἡμᾶς ὑγιᾶς
διάγοντας καὶ ὑγίαινε. Εἰ δὲ καὶ μικρὸς τις ἐνα-
πολείπεται σοι σπινθὴρ τῆς ἀγάπης τῆς πρὸς ἡ-
μᾶς, τίς ἂν σοι καὶ γένοιτό ποτε τῆς ἐς τοσεῦτον